

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยผลิตยางพาราเป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยในปี พ.ศ. 2544 ประเทศไทยส่งออกยางธรรมชาติประมาณร้อยละ 40 ของการส่งออกของโลก แบ่งตามประเภทได้แก่ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ในส่วนของยางแผ่นรมควันนั้นประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสูงถึงร้อยละ 95 ของส่วนแบ่งการตลาดทั่วโลก ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตยางอันดับสองและสามของโลก (สมาคมยางพาราไทย, 2546, หน้า 10 - 12) ตลาดที่สำคัญของยางแผ่นรมควัน ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศจีน ประเทศสิงคโปร์และประเทศเกาหลีใต้ (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2541, หน้า 37) แหล่งผลิตยางแผ่นรมควันส่วนใหญ่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศ เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกยางมากถึงร้อยละ 86 รองลงมาคือภาคตะวันออก ร้อยละ 12 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 2

ในปี พ.ศ. 2536 รัฐบาลได้เริ่มโครงการจัดสร้างโรงรมยางขนาดย่อม ซึ่งสามารถผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง หรือ ยางแผ่นรมควันขนาดกำลังการผลิต 2 ตันต่อวัน ต้นทุนในการก่อสร้างโรงรมยางประมาณ โรงละ 3.2 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดิน ภายหลังจากการสร้างมอบให้เจ้าของสวนยางที่รวมกลุ่มกันในรูปแบบสหกรณ์กองทุนสวนยาง เพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพผลผลิตเป็นยางแผ่นชั้นดีตามความต้องการของตลาด และเป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของเจ้าของสวนยางให้สูงขึ้นโดยใช้ระบบสหกรณ์ โดยเป้าหมายของโครงการต้องการสร้างโรงรมยางให้ได้ 1,500 โรงกำลังผลิต 300,000 ตันต่อปี คิดเป็นร้อยละ 30 ของผลผลิตทั้งประเทศ โดยไม่มีผลกระทบต่อธุรกิจโรงรมของภาคเอกชนและเป็นการถ่วงดุลระหว่างการผลิตโดยกลุ่มเกษตรกรกับผู้ประกอบการรายใหญ่คาดว่าสามารถสร้างรายได้ประมาณ 300,000 - 2,000,000 บาทต่อปี ต่อสหกรณ์ (ไพโรจน์ คีรีรัตน์, 2546, หน้า 4 - 5)

หลังจากที่รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนการก่อตั้งโรงรมยาง ทำให้เกิดการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น เทคโนโลยีการผลิตยางแผ่น การบริหารการจัดการ การเงิน การบัญชี และการตลาด เป็นต้น ชุมชนใดที่เข้มแข็งก็จะเรียนรู้และปฏิบัติได้ทำให้สามารถดำเนินธุรกิจการแปรรูปยางแผ่นดิบได้ในระดับที่ถือว่าประสบความสำเร็จ แต่บางกิจการประสบกับการขาดทุนทำให้ต้องหยุดดำเนินการ ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น สมาชิกไม่มีความเชื่อมั่นใน

ระบบและการบริหารงานของสหกรณ์ นุคกลางภาครัฐที่รับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนขาดความรู้ในเชิงธุรกิจ ขาดข้อมูลข่าวสาร การบริหารการเงินไม่มีคุณภาพ เป็นต้น (อาลี หวังแอ, 2544, หน้า 85)

สหกรณ์กองทุนสวนยางปริก ได้ก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2537 ทำการแปรรูปน้ำยางสด เป็นยางแผ่นรมควัน โดยทำการรวบรวมน้ำยางสดจากสมาชิกได้ วันละ 2,000 – 5,000 กิโลกรัมต่อวัน เพื่อนำมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ซึ่งในแต่ละปีสหกรณ์กองทุนสวนยางปริกรวบรวมน้ำยาง ได้เป็นจำนวนมากเพื่อนำมาผลิตเป็นยางแผ่นรมควัน และในการผลิตดังกล่าวทำให้เกิดของเสียขึ้น ในขั้นตอนการผลิต โดยพบว่า ในปีพ.ศ. 2550 สหกรณ์กองทุนสวนยางปริกทำการรวบรวมน้ำยาง สดได้ จำนวน 1,296,500 กิโลกรัม เกิดปัญหายางคัตตัง จำนวน 14,465 กิโลกรัม เกิดปัญหายางฟอง จำนวน 28,874 กิโลกรัม เมื่อคิดเป็นจำนวนเงินมีมูลค่าถึง 2,889,080 บาทต่อปี ซึ่งเห็นได้ว่าปัญหา ดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้นคิดเป็นมูลค่าต่อปีมากส่งผลทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางปริกได้ผลกำไร น้อยลง จากปัญหาที่เกิดขึ้น

กระบวนการของการวางแผนการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตยางแผ่นรมควันนั้น ช่วยทำ ให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น ผลของการดำเนินงานตาม แผนสามารถเพิ่มคุณภาพและลดความสูญเสียในกระบวนการผลิต เมื่อสหกรณ์มีการวางแผนการ ผลิตที่ดีส่งผลให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพและสามารถมีราย ได้และผลกำไรที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ เกษตรกรเจ้าของสวนยางที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ได้รับผลประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ขระดับมาตรฐานการครองชีพของเกษตรกรส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม อีกทั้งยังเป็ นการเพิ่มทุนความพร้อมและความเข้าใจในการบริหารจัดการให้สมาชิกและผู้บริหารสหกรณ์เพื่อ รองรับเทคโนโลยีที่สูงขึ้น เช่น การผลิตยางแท่ง น้ำยางข้น หรือผลิตภัณฑ์ยาง ซึ่งเป็นตลาดที่มี มูลค่าสูงที่เกษตรกรสามารถมีส่วนในอนาคต

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการวางแผนการผลิตเพื่อลด ต้นทุนการผลิตยางแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยางปริก เพราะการลดต้นทุนการผลิตจะ ส่งผลให้ผู้ผลิต ซึ่งรวมถึงชาวบ้านที่ทำสวนยางมีราย ได้เพิ่มขึ้น และในการวิจัยครั้งนี้ยังรวมถึง การควบคุมคุณภาพของการผลิต อันเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการผลิตและเป็นแนวทาง ในการวางแผนการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการผลิตยางแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยางปริก จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อวิเคราะห์การวางแผนการผลิตข้างแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยางปริก
จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อดำเนินงานตามแผนการผลิตข้างแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยางปริก
จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการผลิตข้างแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุน
สวนยางปริก จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำทฤษฎีของการวางแผนการผลิต ตามแนวทางการควบคุม
คุณภาพโดยใช้หลักของ 4M'S ในการวิเคราะห์คือ คน วัสดุคิบ เครื่องจักร และวิธีการ และใช้
7 ขั้นตอนในการแก้ปัญหา (QC Story) ได้แก่ การค้นหาปัญหาและคัดเลือกปัญหา การสำรวจสภาพ
ปัจจุบัน การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและกำหนดแผนการแก้ไข การปฏิบัติตามแผน การติดตาม
ผลตรวจสอบผล และการกำหนดมาตรฐาน โดยใช้เครื่องมือควบคุมคุณภาพ (quality tools) ได้แก่
ใบตรวจสอบ (check sheets) แผนภาพแสดงเหตุและผล (cause and effect diagrams) และกราฟ
(graphs) มาเป็นวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ออกแบบงานวิจัย โดยมีการศึกษาข้อมูลจากการดำเนินการ
จริงขององค์กรประกอบกับข้อมูลที่ได้จากคำบรรยายลักษณะงาน (job description) กิจกรรม
ขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางปริก และวิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่ง
ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในกระบวนการผลิต เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุหลัก นำมาทำ
การวางแผนการแก้ไขปัญหาดตามกระบวนการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านต่าง ๆ ของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นบุคลากรของสหกรณ์กองทุนสวนยางปริก
อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 13 คน ประกอบด้วย ประธานสหกรณ์ จำนวน 1
คน เจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี จำนวน 1 คน พนักงานฝ่ายผลิต จำนวน 10 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบจำเพาะเจาะจงให้
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ประธานสหกรณ์ จำนวน
1 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี จำนวน 1 คน พนักงานฝ่ายผลิต จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาการผลิตยางและวางแผนการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางปรีก รวมทั้งกระบวนการผลิตตั้งแต่ การรับซื้อน้ำยางจากสมาชิกสหกรณ์ การนำน้ำยางลงสู่ตะกงเพื่อรอการทำแผ่นยาง การเติมสารเคมีลงในน้ำยาง การรีดแผ่นยาง และการรมยางจนได้แผ่นยางพร้อมจำหน่าย

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาผู้วิจัยใช้เวลาการศึกษาระหว่างเดือนเมษายน – เดือนกันยายน พ.ศ. 2551

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการผลิต หมายถึง ปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตยางแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยางปรีก จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยของเสียที่เกิดขึ้นมี 5 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ยางกัตตัง หมายถึง ยางที่ตัดออกมาจากแผ่นยางที่มีรอยตำหนิรวมกันแล้วอัดเป็นก้อน วัดปริมาณของเสียโดยการชั่งน้ำหนัก

1.2 ยางฟอง หมายถึง ยางที่มีฟองอากาศทั่วทั้งแผ่น ไม่สามารถที่จะตัดออกได้หมด วัดปริมาณของเสียโดยการชั่งน้ำหนัก

1.3 ยางมีสิ่งสกปรก หมายถึง ยางที่มีเศษขยะไปเจือปนอยู่ในแผ่นยาง วัดปริมาณของเสียโดยการชั่งน้ำหนัก

1.4 ยางสุกไม่ทั่ว หมายถึง ยางที่ผ่านห้องอบแล้วสุกไม่ทั่ว หรือว่าเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ยางแห้งไม่ทั่วทั้งแผ่น วัดปริมาณของเสียโดยการชั่งน้ำหนัก

1.5 ยางเหนียวเยิ้ม หมายถึง ยางที่เกิดการเหนียวเยิ้มเนื่องจากการให้อุณหภูมิมากเกินไปในห้องอบ วัดปริมาณของเสียโดยการชั่งน้ำหนัก

2. การวางแผนการผลิต หมายถึง การวางแผนการผลิตยางแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยางปรีก จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อลดต้นทุนการผลิตยางแผ่นรมควัน

3. การลดต้นทุนการผลิต หมายถึง การลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการผลิตยางแผ่นรมควัน

4. การดำเนินงานตามแผนการผลิต หมายถึง การดำเนินงานตามแผนที่ผู้วิจัยได้วางไว้เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งดำเนินงานโดยพนักงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางปรีก

5. การวัดผลการดำเนินงานตามแผนการผลิต หมายถึง การวัดปัญหาการผลิตก่อนการดำเนินงานตามแผนและหลังจากการดำเนินงานตามแผนการผลิต

ประโยชน์ของการวิจัย

1. สหกรณ์กองทุนสวนยางปริก จังหวัดนครศรีธรรมราช นำแผนการผลิตที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการดำเนินการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต
2. แผนการผลิตเพื่อลดต้นทุนของสหกรณ์กองทุนสวนยางปริกสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการวางแผนการผลิตสำหรับสหกรณ์กองทุนสวนยางอื่น ๆ
3. ผู้บริหารสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจถึงการวางแผนการผลิตเพื่อการลดต้นทุนการผลิต เป็นการส่งเสริมระบบสหกรณ์ให้เข้มแข็งและกระจายผลประโยชน์ไปยังเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศ